

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 26. maja 1880.

Obseg: Goveja kuga na Hrvatskem. — Ali zadostuje dandanes kmetovalcu, da le po stari navadi kmetuje? (Dalje.) — Glavne napake trtoreje in kletarstva na Dolenjskem. (Dalje.) — Gospodarske novice. — Tristoletno godovanje cesarske kobilárne v Lipici in Prestranku na Krasu. — Pšateška gora. — Pisma iz Ogerske. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.**Goveja kuga na Hrvatskem.**

Sl. deželna vlada kranjska z oklicom od 16. dne t. m. naznanja to neprijetno dogodbo tako-le:

Glasom telegrama c. kr. generalne komande v Zagrebu od 14. t. m. je nastala živinska kuga v Otoku in Oštariji ogulinskega okraja in glasom telegrama kraljeve hrvatsko-slavonsko-dalmatinske deželne vlade v Zagrebu od 16. t. m. v Prilišĉih, občini modropotoški podžupanije karlovške. Prepovedana tedaj po pooblastilu visocega c. kr. ministerstva za notranje reĉi od 16. t. m. in na podlagi postave od 29. junija 1868., drŹ. zak. 118, z ozirom tudi na tukajšnje oznanilo od 30. marca t. l., št. 2548, je brez izjemka vsaka uvoŹnja in prevoŹnja goved, ovac in kóz, njih surovih prirodkov in vseh v §. 2 gori imenovane postave omenjenih stvari iz Hrvatskega in iz okolice deželnega glavarstva reškega. Prestopki te prepovedi se bodo po namenu te postave o živinski kugi najostrejše kaznovali. Osebam, katere ovadijo oblastniji tak prestop, je zagotovljeno plaĉilo, in sicer: 1) za naznanilo vsake skrivaj vpeljane in dejansko za zapadlo spoznane govedi plaĉilo 5 do 10 gold., po razmerah tudi plaĉilo do popolne vrednosti goved izreĉenih za zapadle; 2) za ovado storjenih drugih prestopkov postave o živinski kugi plaĉilo 5 do 50 goldinarjev, po razmerah do 100 gold.

Vsled obstojeĉih postav se je po razglasu c. k. ĉrnomaljskega okrajnega glavarstva odloĉil kuŹni pomejni okraj. Ta okraj obsega cele občine Griblje, Tribuĉe, AdleŹiĉe, Vinico, Vrh, Obrh, Butoraj in vas Desinec občine Loke.

V tem kuŹnem pomejnem okraju veljajo naslednje naredbe: 1) Obĉinski predstojnik vseh teh obĉin mora vso govejo Źivino, ovce in kozé koj ogledati, popisati, sešteti in v razvidu imeti. 2) Ako katera omenjenih Źivali obolí ali pade (crkne), se mora to nemudoma obĉinskemu predstojniku naznaniti, kateri ima dolŹnost, to odmah c. kr. okrajnemu glavarstvu in ako bi znala v kuŹnem okraju ravno kuŹna komisija biti, tisti naznaniti. 3) Vsaka mrtva Źival se mora na tistem mestu, kjer je padla, skrbno pokriti in se je nima nihĉe dotakniti, dokler ne pride zapoved, kaj je z njo naprej storiti. 4) Goveja Źivina, ovce in kozé se smejo le takrat skoz pomejni okraj prignati, ako to c. k. okrajno glavarstvo posebno dovoli. To veljá tudi za uvoz in izvoz sena in slame. 5) Źivinski sejmi so v kuŹnem pomejnem okraju

prepovedani. 6) Iz kuŹnega pomejnega okraja je prepovedano izpeljevati govedo, ovce in kozé, surovo ovĉjo volno, neraztopljen loj, rogove, parklje, seno, slamo, nasteljo in gnoj. 7) Zavoljo tega je tudi ljudem kuŹnega pomejnega okraja prepovedano, na Źivinske sejme hoditi, in je tedaj obĉinskim predstojnikom prepovedano, tistim ljudem Źivinske potne liste dajati, kateri spadajo v kuŹni mejni okraj. 8) V kuŹnem pomejnem okraju je skupna paša in skupno napajanje goveje Źivine prepovedano. 9) Vse gori omenjene občine in vasi, katere spadajo v kuŹni pomejni okraj, morajo na deželni meji, in sicer od Gribelj do Špeharjev, na ove doloĉene straŹne kraje nemudoma in ravno tako civilne straŹe postaviti, kakor se je ta straŹa pri zadnji kugi v zadnjih treh mesecih l. 1879. vršila. 10) Kdor se zoper te naredbe pregreši ali tudi sicer zoper doloĉbe postave o goveji kugi ravná, zapade v denarno kazen 500 gold. ali pa v kazen Źtirimeseĉnega zapora; po novi postavi, katera bode koncem tega meseca v veljavo stopila, pa zapade celó v denarno kazen do 2000 gold. ali pa do 3 leta zapora.

Ali zadostuje dandanes kmetovalcu, da le po stari navadi kmetuje?

Spisal prof. Fr. Povše.

(Dalje.)

Kako malo se še rabi gips pri gnoju, ĉeravno vse skuŹnje uĉe, da je gipsani gnoj skoro za polovico teĉniši od navadnega gnoja. Kako malo se še gipsajo deteljiŹĉa! Kako malo se gospodarji menijo za menjavo in ĉistost semena.

Kako malo so še razširjeni dobri umni poljedelski stroji, na pr. dobra orala, okopovaĉi in osipaĉi! TravniŹne brane skoro ni najti v celi deŹeli.

Kako malo se skrbi za ĉišĉenje Źita; razun kake veterнице, ki odnaša le pleva in smetí, ne da bi loĉila malopridno plevelno zrnje, ni najti Źitoĉistilnic.

Kako malo se skrbi za naše kmetovalce — Źivinorejce. Oni ne poznajo umnih vodil, po katerih edino je mogoĉe res kaj prida dobivati iz Źivinoreje. Kaj pomaga najŹlahniša Źival, ĉe pa pride v roke nevedneŹu in nemarneŹu, ki je ne gleŹta pridno, ki nima pojma o plemenitni Źivini, kateremu je vse eno, ali je telica ali junĉek za pleme sposoben ali ne. Kedar je poln hlev, takrat še tako lepo tele mesarju prodá, ko pa nastane prostor, se prvi še tako slabotni teliĉek koj